

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De Obligatione Matrimoniali secundum Legem Naturae

Wernher, Johann Balthasar von

Lipsiae, 1698

§. XI

urn:nbn:de:bsz:31-102612

rorem? Ratio negandi, quòd *ib. v. 16.* expressè vetitum, ducere de-
mortui sui fratris uxorem. Ratio autem affirmandi est, quòd *v. 18.*
prohibitio expressè eum in casum restricta videtur, quo uxor adhuc
vixit. Atque hanc affirmativam publico scripto defendit *Christo-*
phor. Bucholtz in Academia Rinteleni, olim Pand. Prof. quod in-
scripsit: *De matrimonio Principis cum defunctæ uxoris sorore con-*
tracto, Responsum juris. Refutavit eum *Dn. Hævermannus Theol.*
Sed is se denuò defendit, & tertiâ etiam vice contra *Ægidium Sen-*
schium Prof. Witteberg. ipsum in eodem argumento oppugnantem.
Sed negativa verior omnino est. Prohibitio enim quæ *v. 16.* habe-
tur, etiam ad hunc casum haud dubiè applicanda est ob paritatem
gradus & rationis omnimodam identitatem. Unde est, quòd & *Fac-*
cultas Theol. Jenens. adversus Judæum nomine *Nathan* pronuncia-
vit, qui mortuâ uxore sororem ejus matrimonio sibi junxerat. vid.
Osiander Observat. ad Grot. L. II. c. 5. th. 14. §. 1. p. 180. Adde *Dede-*
kenn. Consil. Theol. Vol. 3. Sect. 2. T. 2. n. 6 9. seqq. Idem argumen-
tum jam ante *Bucholtz*ij tempora ventilavit *Hoffmannus* Theologus
Helmstadiensis cura *Hesbusio* Superintendente & Ministerio *Hilde-*
siensis; *Ziegl. Not. in Grot. pag. 281. conf. Phil. Matthæi ad L. 144. de*
R. l. n. 14. Ubi & illud notare licet, non approbare nos, quæ *Simon*
ad Grot. L. II. c. V. §. 14. n. 4. Not. manere vinculum, matrimonii an-
notavit, confundi se. à memoratis scriptoribus quæstionem: Utrum
princeps salvâ conscientia suâ tale matrimonium contrahere possit,
cum illa: Utrum princeps in tali matrimonio de facto contracto salvâ
conscientia persistere possit? Has enim quæstiones pro subordinatis
habemus. Quòd si enim eviceris, principem jure divino prohiberi
tale matrimonium inire, simul illud largiendum erit, de facto con-
tractum rescindendum esse, utpote quod uti in sequenti §. ostende-
mus, in omni prohibitione, quæ habetur *Lev. 18.* obtinet. Et hæc di-
cta de prohibitione divina sufficiant.

§. XI.

In quibus gradibus matrimonium Jure naturæ & divino uni-
versali sit prohibitum, ex dictis constat. Expedienda autem jam
est quæstio: *Si contra prohibitionem juris naturæ vel divini persona*
vetitæ nuptias de facto celebraverint, utrum matrimonium initum
dici-

dicendum sit, an v. subsistat? Ubi multi non simpliciter respondere
audent, sed graduum distinctionem adhibent, ut inter fratres & so-
rores vel personas; quæ sunt in linea recta, initum matrimonium
nullum sit, ob nimis arctum, quo eas natura ligat, vinculum, cæ-
teris autem casibus vires habeat. Item pro validitate omnis matri-
monii, ubi parentalis tantum respectus concurrat, pugnat *Carpz.*
L. II. cl. 99. Secundum Canones certè Apostolicos, quorum supra
meminimus, qui cum duabus sororibus matrimonium inierit, aut
duxerit fratris filiam, salvo matrimonio, non nisi à Clero arcetur. *Grot.*
L. II. c. V. §. 14. n. 4. Sed nobis, nec sine ratione, contraria sen-
tentia magis arridet. Nitimur regulam, quam nullo adhuc argu-
mento labefactam vidimus: *Actus contra legem susceptus regula-
riter est nullus.* Dico *regulariter.* Aliud enim obtinet, si lex in ca-
sum violationis sui poenam adjecerit. Talis enim sanctio validita-
tem ipsius actus indicat; quæ illo etiam casu obtinet, cum lex pro-
ponit remedium, quo ex postfacto actus rescindi queat, quale in
jure civili illud est, quod ad rescindendum contractum emtionis
venditionis ab initio validum ob factam ultra dimidium læsionem
datur, vid. *l. 2. C. de rescind. vendit.* Prioris casus exemplum suppe-
ditare potest foemina intra annum luctus nubens, quæ contra le-
gem quidem facit, validum tamen matrimonium contrahit, nisi
quod infamiam aliasque poenas incurrit. vide *l. 1. C. de sec. nupt.*
conf. *Ziegl. Not. ad Grot. L. II. cap. V. §. 16.* & ipsum *Grotium cit. l.*
Quam regulam positam, non dubito asserere, omne matrimonium con-
tra prohibitionem Juris naturalis & divini *Levit. 18.* initum esse nul-
lum. Nec Obsit, quod eadem prohibitiones sibi adjunctam poenam
habeant. Nam ex totius *Cap.* contextu liquet, adjectionem poenæ,
& comminationem non propterea factam, ut delictum quasi ex-
haurire deberet morali æstimatione poena, sed ut atrocitas illorum
criminum, divinaque eorum detestatio eò liquidius & certius appa-
reret, quod quod magis credam, ipsa supplicii in eum casum dictati
magnitudo facit. Excisio enim & everfio, quam DEUS indicat,
continua, quæ in tali matrimonio contingit, secleris rei iteratio-
nem, & proinde in DEO displicentiam significat. Et anè manife-
stum puto, in nullum crimen, quod successivum est, capitale statui
posse

statui posse poenam, nisi illum actum invalidum lex prohibitiva vel expressè velit, vel saltim tacitè. Argumenta, quibus hic contrariæ sententiæ defensores utuntur, nuperrimè eruditè resolvit Excellentiss. Dn. D. Beyerus *Dissert. Jurid. de Dispensatione circa matrimonium intra gradus consanguinitatis & affinitatis prohibitos* §. 60. & 61. Conf. Ziegl. *Not. ad Grot. L. II. c. V. §. 14. n. 4.* Havemannus *Gamolog. Synops. L. 2. th. 5. pos. 9. & 10.* Brunemann. *de jurs Eccles. l. 2. c. 16. §. 67.*

§. XII.

Neque verò sufficit, consanguinitatem aut affinitatem nuptiis nullum obicem ponere, sed præterea subjecti societatis conjugalis habitas justâ ætate metienda est. Certum autem annus, vel tempus, quo matrimonium inire liceat, J. N. non determinat, sed id metiri ex fine conjugii primario jubet. Quandocumque ergo generandi se facultas exercere incipit, à natura quasi capax matrimonii quis declaratur. Unde J. N. non animorum solummodo, sed etiam habitus corporum rationem omninò vult haberi. Quod & apud Romanos observatum. *pr. I. Quibus mod. tut. fin. conf. Aristot. l. 5. Hist. Anim. 14.* At enim hic modus impudicus Imperatori Justiniano visus; unde statuit, ut mas expleto anno 14. pro pubere, foemina anno 12. exacto pro viripotente haberetur. Unde dicuntur à Jctis, qui infra hos annos sunt, *impediri*, quò minus matrimonium contrahant, *Vid. Syst. Jur.* Neque tamen statim, cum facultas generandi adest, societas hæc ineunda; sed plenior judicii maturitas, quæ negotiis administrandis, familiaeque regendæ par sit, eamque honestè sustentandi facultas expectanda. Conf. *Carpov. Jurisprud. Conf. l. 2. d. 12. n. 18. seqq.* Atque hinc non inepta est distinctio, *inter pubertatem, & habilem ad matrimonium ætatem*, cujus initium tamen nimis longè & remotè ab *Aristotele* ponitur. Quæri solet: *An elumbis senex cum vegeta puella matrimonium inire queat?* Et affirmandum omninò est. Nam nec certum, conjugii finem principalem hic deficere, & eo deficiente, fortasse tamen alter, mutuum nimirum adjutorium, locum habet. Quamvis, si nimis effectæ ætatis sint, qui cohabitationem cum vix pubere puella affectant, quadret in eos illud *Quintiliani: Est quadam & nubendi impudi-*